

Hemençemdeki dezenformasyon!

Prof. Dr. Şaban Şimşek

1956 yılında Rize'de doğdu. 1980 yılında İÜ Cerrahpaşa Tıp Fakültesinden mezun oldu. Göztepe ve Okmeydanı SSK Hastanelerinde göz hastalıkları ihtisasını tamamladı. Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Tıp Fakültesinin kurucuları arasında yer aldı. Klinik şefliği, baştabiplik, tabip odası başkanlığı ve Maltepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Dekanlığı görevlerini yürüttü. 1999 yılında doçent, 2006 yılında profesör oldu. Milli Eğitim Bakanlığı Müsteşar Yardımcılığı görevinde bulundu. Halen Kartal Dr. Lütfü Kırdar Eğitim ve Araştırma Hastanesinde Göz Hastalıkları Klinik Şefi olarak görev yapmaktadır.

Bir mail geldi, SD'yi yıllardır istikrarlı ve başarılı bir şekilde koordine eden sevgili Ömer Çakkal'dan. "Doktor-hasta ilişkilerinde dezenformasyonla ilgili anekdotlar bağlamında bir yazı hazırlayabilir misiniz?" diyordu. Beni cezpt etmek için olsa gerek (!) bir de "Konuyu istediğiniz çerçevede ele alabilirsiniz" diye ilave etmişti cümleye. Belli ki daha çok mizah çerçevesinde bir yazı bekliyordu benden. Üstelik örtülü olarak zülfüyâre dokunma özgürlüğü de tanıyordu bana! Eh, bu durumda artık onu kıramazdık. Sırtımdaki 'hemençe'ye "ne var ne yok diye bir bakayım dedim", elime aşağıdakiler geldi. Her ne kadar dezenformasyon en kısa tanımıyla "taammüden yanlış bilgilendirme" ise ve ağırlıklı olarak kötü niyet taşıyorsa da bizim anekdotlar pek öyle değil. Kötü niyet taşıyor, 'taammüden' deyip cezayı ağırlaştıracak bir tarafları da yok. Bu sebeple onlara 'dezenformasyon' değil 'malenformasyon' demek kanımca daha doğru olacak. Hani biz hekimlerin iyi bildiği 'malpraktis' benzeri bir şey yani! Ama isteyen 'ilginç enformasyonlar' da diyebilir elbette. Lafı uzatmayalım, kararı siz verin...

Kabahat Her Zaman Kocadadır! (*)

Şüphesiz her ameliyat sonrası bakım önemlidir ama bazılarında bu daha da önemlidir; belki de ameliyat evresinden

daha çok önemlidir. Halkın 'göz nakli' dediği keratoplasti ameliyatı da bunlardan biridir. Nihayetinde bağışıklık sistemi tamamen farklı olan bir insanın (ölü) 7-8 mm'lik bir dokusunu alıp hastanıza takıyorsunuz. İnce bir iş. Fakat vücudun her zaman reddetme riski var. Sızdırma, dikiş sorunları, iltihaplanma, yüzey düzensizlikleri, kırma kusurları vesaire de cabası... Bu durumda doktora düşen görev, hastasını çok yakından takip etmek; hastaya düşen de doktorun dediklerini eksiksiz yerine getirmek. Allah şahidimdir ki hastalarımı çok yakından takip eder, onların dertleriyle dertlenir, üzüntülerini paylaşır, sevindiklerinde de sevinirim. Bu arada hastalarımınla sıcak insani ilişki kurar, gönüllerini ve bunun yanında güvenlerini kazanır, böylece tavsiyelerime riayet etmelerini sağlamış olurum. Kırk yaşlarındaki Şuhule de onlardan biriydi. Sol gözü, çocuklukta geçirdiği bir hastalık sebebiyle lekelenmiş (!), zaman içerisinde biraz da damarlanmış ve tamamen görmez olmuştu. Doğrusu böyle bir gözün görür hale getirilmesi imkânsızdı. Yapacağımız ameliyat, sadece estetik amaçlı olacaktı. Üstelik bu tür hastalarda riskler normal olgulardan çok daha yüksekti maalesef. Ameliyat evresi çok iyi geçti. Ertesi günkü biomikroskopik görünümü de mükemmeldi. Karşılıklı memnuniyetle 'gözün aydın'larla, teşekkürlerle taburcu ettik onu. Birinci kontrole gelmeyen hastayı ancak ikinci rutin kontrol günün-

de yani on dördüncü günde görebildik. Dikişlerin diplerinde reaksiyon vardı. Sorun ciddi idi.

- Şuhule, sen ilaçlarını iyi kullanmıyorsun galiba?

- Yok, kullanıyorum Hocam...

- Nasıl kullanıyorsun?

- Söylediğiniz gibi Hocam.

- Peki, nasıl söylemişiz? Göster bakalım; ilaçlarını çıkar, söyle!

Şuhule yanındaki kocasına dönerek, keskin sert bir dil ve hiç beklemediğim hükümrân bir eda ile "ilacı çıkar" komutunu (!) verdi. Çıka çıka sadece bir suni gözyaşı çıkmıştı çantasından!

- Peki, bunu geç! Diğerleri?

- Hocam başka yok ki!

- Nee! Nasıl yani? Başka ilacın yok mu senin?

- Hocam yok! Sadece onu verdiler.

- Kim? Sana reçete yazılmadı mı?

- Yok, Hocam.

- Peki, bu ilacı nasıl aldın?

- Eczaneden aldım.

- Başka ilaç vermediler mi sana?

- (Bir müddet sustuktan sonra) Vereceklerdi ama eczanede yoktu!

- Yani şimdi sen, o eczanede yoktu diye bugüne kadar hiç ilaç kullanmadın mı? Hem de yıllardır beklediğin böyle bir ameliyat için.

Şuhule'den cevap yok...

- Haa!..

Şuhule hiddetli bir hareketle yanındaki kocasını göstererek,

- Bu adama söyledim, "öbür eczaneye git" dedim ama... Ha böyle bir adam işte bu!

Okutmayan Gözlük! (*)

- Ebubekir, oğlum! Hastalarla hiç ilginç diyalogunuz olmuyor mu? Bak, kitap yazacağım...

- Oluyor, Hocam. Ama unutuyoruz!

- Kaydedeceksin Ebubekir, her şeyi kaydedeceksin! Bak, bizim millet olarak tarihten gelen büyük eksiklerimizden bir tanesidir bu. Kaydetmesini bilmiyoruz. Sana bir örnek vereyim: Bizim sosyal tarihimize ait doğru dürüst tek bir kaynağımız bile yoktur, biliyor musun? Geçmişimize dair bilgiler, kitaplar, senaryolar hep yabancı yazarlara aittir. Yani bir Evliya Çelebi'miz olmasaydı ortada cıs çıplak kalakalıverecektik anlayacağın!

- Evet, Hocam, haklısınız...

- Haklıyım ama... Hiçbir şey mi yok sende?

- Hocam, bir tane geliyor aklıma.

- Söyle, hemen not alayım!

- Hocam, bir gün bir hasta muayene ediyordum, sakallı yaşlı bir amca.

- Evet?

- Yakın gözlüğü veriyordum.

- Evet?

- Camları denerken, "Amca, okuyabil-

Karikatür: Dr. Orhan Doğan

din mi?" diye sorduğumda, "Hayır, okuyamadım" dedi! Gözünü ve verdiğim gözlüğü bir daha kontrol ettim, hata yoktu; hastanın görmesi gerekiyordu... Deneme çerçevesini tekrar gözüne taktım ve sordum: "Amca, bununla okuyabiliyor musun? Cevap yine aynı idi.

- Eeee?

- Hocam, o zaman, soruyu değiştirdim: "Televizyon seyrediyor musun?" diye sordum, "Evet" dedi. "Peki, alt yazıları okuyabiliyor musun?" dediğimde ise verdiği cevap güldürdü beni: "Doktor Bey, ben okuma yazma bilmiyorum ki!"

Suda Uzemeyirim! (*)

Epeyce sağlık problemi vardı yaşlı amcaoğlunun. Çoğunu tedavi ettirmiştim ama o 'tam delikanlı' olmak istiyordu! Aradan çok da bir zaman geçmeden tekrar check-up yaptırmaya geldi.

- Ne oldu İ... Abi? Şikâyetin nedir?

- Suda uzemeyirim!

- Anlamadım. Nasıl yani?

- "Suda uzemeyirim" dedum ya sağa!

- İyi de hastalığınızla ne ilgisi var bunun?

- Olmaz mı? Her tarafımı deldunuz da!

- Pardon!

- Anlamadun heralde! "Ameliyat, ameliyat" derken, oriya bi şey soktunuz buriya bi şey soktunuz; her tarafımı deldunuz da! Suya girdüğümün barabar içüme haman su kaçayı! Onun için suda uzemeyirim, batayırım!

Hasta Avcı Olunca!.. (*)

- Hocam, girebilir miyim?

- Buyurun, hoş geldiniz.

- Hocam, ben Denizli'den geliyorum. Dün telefon ettiniz, ben de koşarak geldim.

- Keratoplasti için mi idi?

- Evet.

- Peki, o zaman. Gelin şöyle ayaküstü bir bakalım.

- Tamam, Hocam. Geleyim ama şöyle oturup da bir anlatayım!

- Anlatırsınız... Önce bir göreyim, gözün durumunu.

- Olur Hocam, görün... Bu gözü kimler görmedi ki!

- Kimler gördü ki?

- İzmir'de Erbakan Hoca, Ankara'da (...) Hoca, (...) Hoca, ...

Elimdeki ışıkla kabaca bir muayene yapıyorum,

- Him! Bu gözün durumu gerçekten zor! Birkaç ameliyat geçirmişsin galiba? En son nakli ne zaman oldunuz?

- İki yıl oldu.

- Önceki?

- On sene önce.

- Peki, o ameliyatlardan sonra gözün hiç gördü mü? Yani sormamın sebebi şu: Gözün şu anda içe kayıyor ve bu da uzun süredir görmediğine işaretler.

- Hocam, ilk ameliyattan sonra görmüş-tü.

Karikatür: Dr. Orhan Doğan

- Ne kadar görmüştü?
- Hocam, iyi görmüştü?
- Ama ne kadar mesela?
- Hocam, ben avcıyım, üç dönümden güvercini vururdum!
- Yok canım! Orada dur işte! Bu avcıların ölçülerine, sayılarına ben inanamam!
- Vallahi, Hocam öyle! Niye yalan söyleyeyim?
- Yalan değil de... Yani avcılığın şanından öyle söylemiş olabilirsin belki!
- Eee!
- Peki, o zaman sana bir soru daha: Nasıl bir güvercindir bu? Hem de maşallah üç dönümden vuruyorsun onu?
- Hocam, vallahi doğru söylüyorum. İsterseniz arkadaşlara açayım telefonu, konuşturayım sizi?
- Yok canım! O kadar da değil; sen açıkla yeter, ben inanırım...
- Hocam, üç dönümden, yani yüz elli metreden, beyaz güvercini, hem de alından vururdum ben.
- Yahu, şimdi yeni sorunlar çıkarıyor-sun! Üç dönüm yüz elli metre mi eder? Güvercinin alnı mı var? Haa! Bu arada bir de güvercinin rengi meselesi söz konusu tabii!
- Hocam, vallahi dediklerim doğru. Bak sen şimdi inanmıyorsun ama... Bizim oralarda dönüm deyince elli metre anlaşılır!

- Hıı! Öyle mi? Peki... Ama ya güvercinin alnı?
- Yani onu 'am isabet' manasında söyledim!
- Tamam, ona da peki... Ya beyaz güvercin? Bence seni doğrulayacakların en önemlisi budur!
- Evet Hocam, Haklısın... Siyahını, bozunu da göreceğ halimiz yoktu ya!
- Bak şimdi inandım sana işte! Çünkü beyazı görmek bozu görmekten çok daha ihtimal dâhilindedir.

Anamnezde Hastalardan Duyduklarınıza Asla Şaşırmayın! (**)

- Hasta sevinerek,
- Evet Hocam, ben demiştim!
- Ama şu yüz elli metre meselesi hâlâ...
- Bu gözlük uzaktan iyi de yakından oğlumun fotoğraflarını göstermiyor!
- Cevabım: Ya hanımın fotoğrafını?
- Gözümün oymaları ağrıyor!
- Cevabım: Hanım teyzem, bizim kitaplarda öyle bir anatomik bölge yazmıyor! Bu dediğin yer neresidir, hele bi gösterir misin?
- Bu gözlük rutubetli gösteriyor!
- Cevabım: Arada yağmur da gösteriyor mu?
- Sol gözümü kapattığınızda sağ gözüm yazıyı ezdi!

- Cevabım: Sağ gözlerin her zaman bir faşist tarafı vardır, sol gözler de ihtimal sosyalist, komünist olur. Yani normaldir bunlar, kafaya takmayın o kadar!
- Bu camlar "yapıtlı yapıtlı" görüyor!
- Cevabım: Hacim inan, yapıtlı "yıpıtlı"dan daha iyidir!
- Gözlerim de "yıpıtlı" var!
- Cevabım: Hacim bak bu kötünün iyi-

- sidir; ya "yapıtlı" olsaydı?
- Doktor Bey, gözüm rüzgarlanıyor!
- Cevabım: Hım! Ardından fırtına kopmuyorsa rüzgar iyidir.
- Bu cam daha seçenekli!
- Cevabım: Kaç seçenekli?
- Uzağı öyle şey görüyorum da yakında tanışları da tanıyamıyorum!
- Cevabım: Yakındaki tanışları tanıtırız evvelaallah ama sen de uzaktakileri öyle o kadar "şey" görme, olur mu?
- Bizim çocuk son zamanlarda biraz şaşkın bakıyor!
- Cevabım: Bahtı açık olsun, şaşılığını biz hallederiz de Allah onu şaşkınlıktan korusun!
- Aynada gördüm; benim gözlerim ke-derli bakıyor!
- Cevabım: Bana bak, kendini gör! Şimdi nasıl?
- Hocam, ameliyattan önce 'köraspirin'i keseyim mi? (Coraspin)
- Cevabım: Kesinlikle kes. Başımıza ne körlük geliyorsa hep bu köraspirinden geliyor!
- Hocam ben daha geçen sene Trabzon'da gözlerime kaynak yapturdum! (Hastanın mesleği kaynakçılık)
- Cevabım: Olsun, bi de biz yapalım; fazla kaynaktan zarar gelmez! Gelsa idi sen bole ömür boyu bu işi yapmazdun değil mi?

Tavuk Körlüğü, Horoz Karası!

- Doktor Bey sağa bi şey sorabilir miyim?
- Ula ne demek! Tabii sorabilirsun; ben ne için Rize'ye geldum da!
- Uy senden Alla(h) razi olsun, ne güzel konuşuyusun; tam da bizum gibi. Ebi doktorların dedüğü hiç anlaşılma-yı!
- Eyvallah, sağ ol! Şimdi de bağa; şikayetun nedir?
- Emicemun uşağına 'tavuk körlüğü' mi

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
TÜRKİYE KAMU HASTANELERİ KURUMU
İstanbul İli Kuzey Kamu Hastaneleri Birliği Genel
Sekreterliği
Haydarpaşa Numune Eğitim ve Araştırma Hastanesi

"horoz karası" mi ole bi şey dediler...
Oğa bir yeniluk, bi ilaç falan var midur,
çikti mi yani?

- (Bir an gülmekten kendimi alamıyorum) Hay Allah! Valla sevgili kardeşim, onu adı 'tavuk körlüğü' değil de 'tavuk karası'dır. Ve maalesef bilinen, ispatlanmış bir tedavisi de yoktur. Horoz körlüğüne gelince... Ona zaten pek tedavi gerekmiyor, kör de olsa horoz tuttuğunu... İşini becerir yani. Anladın değil mi?

- Neyi Hocam?

- Neyse... Daha fazla uzatmayalım. Sen bunu akşam kahvehanede arkadaşlarına anlatırsın. Eminim, sana en güzel şekilde açıklarlar.

- Ama o(n)lar ne bilsunler doktorluğu!

- Oğlum tamaaaam! İşim gücüm var benim! Bak kapıda bir sürü hasta bekliyor. Sen dediğimi yap!

Bunlar da Bizim İnsanımız! (**)

1. Fakir Ama Namuslu Hasta

Hasta doktora soruyor:

- Doktor Hanım, ilaçları senin karnene yazsak olur mu?

- Anlamadım, benim karneme mi? Niçin?

- Benim karnem yok da...

- Peki, bu karne senin değil mi?

- Yok, o komşu kızının.

- Ama bana bununla muayene oldun?

- Evet, ama ilaç yazdırınca defterde gözükyor. Bu ara çok kullandık onu. Yani yüzüm tutmuyor artık...

- ...!?

2. 'Yalancı Acil'lere İsyen

Şimdi lütfen şikâyetlere ve 'Acil'im diye hastaneye gidilen saatlere bakar mısınız? Mesela gözlük kusuru, arpacık, dört gündür gözde batma ve gecenin yarısı, saat sabahın dördü! Sonuçta acilde yığılmalar, gözü kaşınan hastayla uğraşırken kalp krizi geçirmekte olan bir başka hastanın beklemek zorunda

Sayı: B.10.1.TKH.4.34.T.UI.0.01/Tarih:10.07.2014
Konu: Acil Göz Muayeneleri Hk.

Hastane Yöneticiliğine,

Hastanemiz göz kliniğine 'Acil' kodu ile triaj hekimliğinden gönderilen hastaların büyük çoğunluğu aslında gerçek 'Acil' olarak değerlendirilecek nitelikte değildir. Gereğini müsaadelerinize arz ederim.

Eki: 09.07.2014, gece 'acil' diye göze gönderilen hastaların bir kısmının müracaat saatleri ve şikâyetleri ektedir.

Prof. Dr. Şaban ŞİMŞEK
Göz Kliniği İdari Sorumlusu

ADI SOYADI	ŞİKÂYETİ	MÜRACAAT SAATİ
Ç.E.	Göz ağrısı (Gözlük için ısrar etti)	19:00
Ş.D.	Göz ağrısı (2 gündür)	20:30
H.Y.	Gözde batma (2 gündür)	20:30
V.A.	Konjonktivit	22:20
S.Ö.	Konjonktivit (3 gündür)	22:25
N.K.	Arpacık	23:00
E.Ç.	Gözde batma	23:00
F.S.	Konjonktivit	23:30
Y.E.	Gözde batma	23:30
G.T.	Arpacık	00:00
H.Ç.	Çapak	01:00
M.K.	Gözde batma (3 gündür)	04:00
M.Ş.	Gözde batma (4 gündür)	04:30

kalması ve ölümler, ölümler... Ve de (ölen) hasta yakınları tarafından suçlu bulunarak (!) taciz edilen, dövülen, öldürülen doktor, hemşire ve diğer sağlık personeli!

Sözlük

Hama: Hemen
Hemençe: Omuza asılan yünden, deriden vs. yapılan azık çantası.

Heralde: Herhalde
Sağa: Sana
Uzemeyirum: Yüzemiyorum
Yapıldı: Sisli
Yıpıldı: Kırpıştırma

(*) Şimşek Ş. Doktor Ne Yaşar Ne Yaşamaz, Barış Kitap, Zafer Çarşısı, Sıhhiye, Ankara.

(**) Şimşek Ş. Doktorum Altın Kafeste, Barış Kitap, Zafer Çarşısı, Sıhhiye, Ankara.